

שלו — שלא למלא את הפקודה, להפך את ההוראות ולעשות את ההיפך, ככל העולה על דעתו. זיהי פילוסופיה המתאימה לאי הוויכוחים פנימי, או לראש חברי הדינוריה בתרים. שום צבא בעירי רב אינו יכול לאמץ לעצמו פיהוי כיפיה זו, מבני להתפורר.

כי למי שמורה זכות זו — להחליט אם למלא פקודה, או לא? אם זה מותר למפקד-אגודה מסויים — מדוע לא לכל מפקד-האגודה? ואם למפקד אגודה, מדוע לא למח"ט? מה היה צריך לחשוב ולעשות מח"ט באגודה של אריק עצמו, למשל, שקיבל ממנו פקודה להתקין מוצב מצרי ללא עזרה מתאימה של האגודה, ללא סיוע אוירי ותותחני מססיק, בידעו שזהו קבר חייליו? האם היה צריך לציית, או לא? ואם זה נכון לגבי המח"ט — מה דינו של המג"ד, המס"פ, המסיכ"ף? כשהייתי מסיכ"ף, קיבלתי פקודה לת-

באופן בילעדי, עם טובת צה"ל וטובת המדינה. מה היה קורה איהו כיהן אריק כרמטכ"ל, והיה מקבל מורי הממד שדה החוקית פקודה שהיא, לדעתי, נוגדת את טובת המדינה ואת טובת החיילים המסורים לפיקודו? אריק טוען, בראיון, שהוא היה ממלא פקודה כזאת. רמטכ"ל חייב לציית. זהו אבסורד גמור. גרוע מזה: תשובה זו פוגעת קשה באמונת הכנות של אריק. מדוע חייב רמטכ"ל לציית יותר ממפקד אגודה?

על פי הפילוסופיה שלו עצמו, חייב היה הרמטכ"ל אריאל שרון, במיקרה כזה, להפך את פקודת הממשלה ולפעול על פי מצפנו והבנתו. מצפנו והבנתו היו מוכרחים להיכתיב לו, במצב זה, משגורל המדינה וחיי חייליו תלוים מנגד, די בצע הפיכה צבאית. ולא חשוב אם אריק עצמו חושב על כך היום, או לא. היום הוא חושב במושגים

הנה, בעיצומה של מלחמה, על גדת התעלה, נפגשים שריהביטחון ומפקד-אגודה. שריהביטחון הוא מנהיג של פלג פוליטי, ובעל אמיציות אישיות מופלגות. מפקד האגודה הוא מנהיג מפלגה שניה, שהוא עצמו חקים אותה במאמץ עליון, ערב המלחמה.

שני המצביאים הם גם שני ראשי שריהביטחון. איי אפשר להפריד בין הערכותיהם הצבאיות לבין שאי פותיהם הפוליטיות — כשם שאי אפשר להפריד בין גופו של אדם ובין נפשו.

הליכוד אינו יכול להגיע לשלטון בלי דיין. לדין אין שמץ של עתיד פוליטי ללא הליכוד. הברית בין השניים היתה טבעית לא רק מבחינה אישית, אלא גם מבחינה מדינית.

אריק, המטיף כועס נגד הפולני טיוציה של צה"ל, בה הוא מאשים את חיים בר-לב, הוא בעצמו התייחס לטיוציה הפולנישית הזאת, כמו לפוליאון ומאות דוגמאות היסטוריות פחות מיהירות, הוא נגד פוליטי מובהק.

קיסר

ופומפיוס

הברית דיין-שרון (ואולי אפשר לומר: שרון-דיין) העלתה פירות מידיים.

אריק בעצמו מודה שעשה מעשה שהנהו עבירה צבאית נוספת. אחרי שקיבל פקודה לתקוף את המוצב חיסור, שאיים על עורף המובלעת הישראלית באפריקה, פנה אל שריהביטחון כדי שיתערב לביטול פקודה זו. דיין פנה לסגן-הרמטכ"ל, וזה ביטל את הפקודה, על פי דרישתו.

ברשה זו היא עיקרה לאחת היי האשמות, שבגללן תבע אלוף-הצבא פיקוד העמיד את אריק למישפט צבאי. אין זכות למפקד לפנות את שריהביטחון, תוך עקיפת שרשרת הפיקוד, ואין זכות לשריהביטחון להתערב במהלכים אופרטיביים.

תוצאה אחרת של הברית היתה העברתו של שמואל גונן מתפקיד אלוף-הפיקוד לתפקיד המפקד בארמיה-אלי-שיד.

אולם הפרי העיקרי של הברית הקדושה הוא נפיונו של אריק שרון לכדור את משה דיין באגדה הגדולה, שהיא ויצר.

בראיון של מעריב, מתאר אריק תמונה נוגעת-ללב של משה דיין, שידע את הכל וחזה את הכל מראש, שריהביטחון גאונני בעל חוש נבואי, לגאון זה לא היתה שום השפעה על צה"ל, מפני שצה"ל היה נתון בידי שני הרשעים: חיים בר-לב ודין אלעזר.

כך קרה שכל הוראותיו הנכונות של דיין הושמו לאל, דיין ידע שהמצרים יתקשו לאורך כל התעלה. הוא נתן הוראה לפרוס את הכוחות, כדי לקדם את פני ההתקפה. הכוחות במקום היו מספיקים. אולם מישור מיסחורי חיבל בפקודה. הכוחות לא נפרסו, וכך הפסדנו את הניצחון בשלב הראשון של המלחמה.

זוהי אגדה בתוך אגדה.

שאלה: האם לדעתך הוא (דיין) צריך לכהן כשריהביטחון גם בממשלה הבאה? שרון: כן. בחלומי (סימן-קריאה ב"מקור)... מכיוון שהממשלה לא התפטרה, זו תהיה מטות (!) לטעון כי משה דיין צריך להתפטר, או לא לכהן כשריהביטחון בממשלה הבאה. הוא שריהביטחון טוב. הוא בהחלט עולה על כל מועמד אחר במערך. הוא עולה עשרות מונים על איש כמו חיים בר-לב. הוא שם אותם בכיס הקטן במקור ריות שבו, בהבנת העניין, במחשבה...

שאלה: ואתה אינך רואה אותו כאשם במחדלי המלחמה? שרון: לא! (סימן-קריאה במקור). ה' מחדלים היו צבאיים.

משמע: אין מחדל פוליטי. שום דבר פוליטי לא גרם למלחמה. שום אחריות אינה רובצת על שריהביטחון, שהחליט שהכנות האריים אינן רציניות, ושעל כן אין צורך לגייס את המילואים ולהזיז את הכלים לעבר החזית.

באגדה החדשה, כל זה נעלם.

לים מהירדים. תוך כדי המלחמה היו החלטות הרות-שואה. ההגיון הפשוט אומר שהאדם האחראי לכך יותר מכל אחר הוא האיש שהיה בכל התקופה הזאת שריהביטחון. עליו רובצת האחריות הפורמלית המוחלטת, ב"מדינת-חוק דמוקרטית.

במיקרה זה דיין, אחריות זו חמורה הרבה יותר. כמשך שנים הניחה את תפקידו כשריהביטחון, ועסק בעסקים פוליטיים, מיסחי ריזים ופרטיים, שגזרו כימעט את כל זמנו. הוא נתן לכל מערכת היי ביטחון רוגמה אישית של שחיית, לראיכפתיות, הפרתי-חוק וי זילזול בערכייסור.

ערב המלחמה, היה זה דיין שהכריז שאין להתייחס ברצינות לאיומי המצרים, מפני שלא צפויה מלחמה במשך "עשר השנים הקרובות". (באותו זמן הכריז אריק שצה"ל יכול לכבוש את כל העולם הערבי, מאלג'יר עד בגדאד, תוך שבוע.)

כאשר תכפו הדיווחים על הכניחת המצרים והסורים, להתקפתי מחץ, היה זה דיין שקיבל את היי הערכה שזהו תימרון הסריערך.

וביום השני של המלחמה, היה זה דיין שאיבד את השליטה ואת העשתונות, ויעץ לאלוף פיקוד הדרום לברוח מיד ממרבית סיני.

כל זה ידוע היטב לאריק שרון. אילו היה כן בטענותיו, היה צריך להיות הראשון שידרוש את סילוקו המיידי של דיין מכל נגיעה בענייני-ביטחון. כצעד ראשון ל"טלטלה הגדולה" שצה"ל זקוק לה, לדבריו.

תחת זאת עושה אריק את ההיי פך. באגדה הגדולה שהוא יוצר, הוא מושכי אגדה פרטית על משה דיין.

ביקור מערב

לתעלה

18 מאוקטובר, על גדת התעלה, נוצרה ברית-ברזל בין אריק שרון ומשה דיין.

ידענו זאת. עיתון זה הודיע על כך מיי, והצביע על ההשלכות המרחיקות-לכת הנובעות מכרית זו לגבי עתיד המדינה וגוריה היי דמוקרטיה בה.

אריק שרון הכחיש אז בכל תקופה שקיימת ברית כזאת. להיפך: הוא אמר שיתקיי את דיין בבוא היום על חלקו באסון. לדבריו אז, הוא נמנע ביתניים מהתקפה עליו רק בגלל סיבה אחת: שדיין היה היחידי שבא לבקרו ממערב לתעלה, בימים ההם.

סיבה זו נראתה מלכתחילה כתירוץ-ילדותי במיקצת. משה דיין בא למערב-התעלה לה כדי להצטלם — עיסוקו העיקרי במיל-חמה זו, כמו במלחמת ששת-הימים. הוא היה זקוק לצילום זה כמו אוויר לנשימה. הילתו כמצביא נשברה לנצח. תדמיתו היתה מרוסקת. עתידו הפוליטי נראה קודר. הוא היה זקוק לשיפוץ דהוי. המיתוס של דיין נהרס. המיתוס של אריק החל באותן שעות להיווצר. דיין ירד לתעלה כדי לקנות לעצמו חלק מן המיתוס החדש.

מדוע מכר לו אריק את החלק הזה? מדוע הצטלם עימו בתצלום המפורסם — תחבושת לבנה לזייד רטייה שחורה?

אריק כבר ידע, באותו רגע, שהוא נכנס לסיכסוך חמור ביותר עם הרמטכ"ל, אלוף-הפיקוד ו"יועץ" הפיקוד, חיים בר-לב. הוא ידע שעומדות להתעורר נגדו האשמות על רקע של הפרתי-פקודה, אי-ציות בקרב וביצוע פעולות בניגוד להוראות. הוא ידע שכבר הוגשה דרישה להרחתו, ושצפויה דרישה להעמידו לדין צבאי.

אריק היה זקוק לגיבוי של דיין, כשם שדיין היה זקוק לגיבוי של אריק.

זאת היתה ברית אישית, המי בוסתם על אינצטת הדרי הדוק. מעבר לזה נשקף השיקול, שעליו הצ-בענו כמה פעמים בעיתון זה, ושאר-איק מכהיש אותו בתוקף: הקואליציה הפולי-טית הצפויה. בבוא היום, בין הליכוד ובין דיין, גם זהו צד מחידר של אותו מעמד.

מעמד כריתת הברית: אריק ודיין ב-18.10

עצמו — מפני שהוא מזהה את עצמו, של מפקד-אגודה. אילו היה רמטכ"ל, היה חושב במושגים של הרמטכ"ל. או היה דורש ציות עיוור מצד כל מפקדי האוג' דות, אך מפר את פקודות הממשלה — כפי שעשה בשעתו הרמטכ"ל משה דיין באופן שיטתי.

זהו הגיון אישיותו וה"אני מאמין" שלו. ה"אני מאמין" של אדם המאמין קודם כל בעצמו.

אינו מכיר את הפיכה צבאית אחת בתולדות העולם, מימי היי תנ"ך ועד ימינו, שמחוללה לא הצדיקו את עצמם בעזרת פולני שופיה זו עצמה: שמוכת המדינה וטובת החיילים מחייבת את מפקדי דייהצבא להפיץ את המישטר הרי קוב, הכושל והבוהנני, ולטובד לוי דיהם את האחריות העליונה לגוי רל האומה.

מיבחן

ושמו דיין

את השאלות המרתקות בהתגלותו של אריק היא: האם הוא כן? האם הוא עושה מה שהוא עושה מתוך אמונה פנימית עמוקה, ללא השבונות וטכסיסים, תוך התעלמות מן האינטרס האישי? המיבחן לכנות זו הוא היחס ליי משה דיין.

הבסיס לכל טענותיו של אריק שרון הוא שבשנים האחרונות, מאז החלפת יצחק רבין על כס הרמטכ"ל, היתה הידרדרות נוראה של צה"ל. ערב המלחמה היו מחד-

פוס, לאור היום, מוצב שהיה חשוף לאש המקלעים המצריים. סברתי שזוהי פקודה אווילית. ידעתי שאני מסכן את חיי האנר שים שלי, שאותם חינוכתי ואהבתי. תוך מילוי פקודה זו נפצעתי קשה. האם היה עלי לסרב לבצעה?

אין אדם בצבא שאינו מקבל לעיתים, ובייחוד בתנאי מלחמה, פקודות שאינו מסכים להן, הנראות לו תלושות מן המציאות בשטח. לפעמים הוא צודק. לפעמים פשוט אינו תופס את התמונה הכללית, שעמדה לבגד עיניו נתן-הפקודה.

האם מציץ אריק לתת לבני חייק את הזכות להפך כל פקודה שאיי נה נראית לו?

צבא של

הוטנטוטים

ע' מנואל קאנט הגדיר את "הציווי היי מוחלט", של המוסר, האומר שכל אדם חייב להתנהג כך שהתנהגותו תוכל לשמש עקרון-יסוד לחוקה כללית.

אילו נתקבדה הפילוסופיה של אריק שרון, כעיקרון-יסוד של חיי קה צבאית, היה צה"ל הופך לצבא של הוטנטוטים.

לכן, על פי קאנט, וזהו פילוסופיה בלתי-מוסרית במהותה, למרות הלבוש האולטרה-מוסרי שבה מלביש אותה בעליה. אולם אריק אינו חושב על קאנט. אין הוא חולם להעניק לכל ציון ולכל חייל את הונות להפך פקודות — ועל אחת כמה וכמה פקודות של עצמו. הוא תובע זכות זו באופן בילעדי ל-